

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR :

**Energia
secolului
XXI**

**Mașina
de calculat
a creierului**

**Ne întoarcem
la hieroglife?**

**Dietetica
„virstei
a treia“**

**Pro și contra
grefelor
cardiace**

**Capriciile
unui vulcan**

**Pagina
de umor**

ANUL XXVI

28

(1321)

10 IULIE 1970

Actrița estonă Eve Kiivi

Un moment important în dezvoltarea colaborării, alianței și prieteniei româno-sovietice

În ziua de luni 6 iulie a sosit în țara noastră, într-o vizită oficială de prietenie, o delegație de partid și guvernamentală a Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, condusă de A.N. Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S. Din delegație au făcut parte: M. A. Suslov, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., secretar al C.C. al P.C.U.S., A. A. Gromiko, membru al C.C. al P.C.U.S., ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S., K. V. Rusakov, membru al Comisiei Centrale de Revizie a P.C.U.S., șef de secție la C.C. al P.C.U.S., A. V. Basov, membru al C.C. al P.C.U.S., ambasadorul U.R.S.S. în Republica Socialistă România.

Pe aeroportul internațional Otopeni cuvântul de bun venit a fost rostit de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R. A luat apoi cuvântul tovarășul A.N. Kosighin.

Luni la amiază, delegația de partid și guvernamentală sovietică a făcut o vizită protocolară tovarășului Ion Gheorghe Maurer.

În după amiaza aceleiași zile la Consiliul de Miniștri au avut loc convorbirile oficiale între delegația de

partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România și delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste.

Tot în cursul zilei de luni membrii delegației sovietice au depus coroane de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism și la Monumentul eroilor sovietici din Capitală.

Seara, tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, a oferit o recepție în cinstea delegației de partid și guvernamentale sovietice.

În cursul dimineții de marți, membrii delegației au fost oaspeții vechii capitale a petrolului românesc — Ploiești — unde au vizitat complexul industrial de la Brazi și uzinele constructoare de utilaj petrolier „1 Mai”.

În ziua de 7 iulie tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice. Cu acest prilej a avut loc un schimb de informații cu privire la stadiul actual și de perspectivă al construcției socialismului și comunismului în Republica Socialistă România și Uniunea Sovietică. De ambele părți s-a exprimat satisfacția pentru întărirea continuă

a relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală dintre cele două state, dorința comună de a dezvolta pe mai departe și de a adânci legăturile frățesti de cooperare.

În după-amiaza zilei, la Consiliul de Stat a avut loc solemnitatea semnării Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Tratatul a fost semnat: din partea română de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului permanent al C.C. al P.C.R.; din partea sovietică de tovarășul Alexei Nikolaevici Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S.

Cu prilejul vizitei oficiale de prietenie pe care a făcut-o în țara noastră, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a guvernului român, delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice, marți după amiază a avut loc mitingul prieteniei româno-sovietice. Mitingul a fost deschis de tovarășul Dumitru Popa, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., primarul general al Capitalei. Întimpinat cu pu-

ternice aplauze a luat cuvântul tovarășul Ion Gheorghe Maurer. A luat apoi cuvântul tovarășul A. N. Kosighin care a fost salutat cu vii aplauze.

Marți seara, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, A. V. Basov, a oferit în saloanele Ambasadei o recepție în cinstea delegației de partid și guvernamentale a Uniunii Sovietice. Cu acest prilej au rostit toasturi tovarășul Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului permanent, secretar al C.C. al P.C.R. și tovarășul M. A. Suslov, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C.U.S.

Miercuri, 8 iulie, ultima zi a vizitei întreprinse în țara noastră, delegația de partid și guvernamentală sovietică a avut în program cunoașterea unor realizări urbanistice și edificare ale Capitalei.

În cursul aceleiași dimineți delegația de partid și guvernamentală sovietică a părăsit Capitala țării noastre. Pe aeroportul Otopeni tovarășul A. N. Kosighin a rostit un cuvânt de rămas bun. I-a răspuns tovarășul Ion Gheorghe Maurer.

În cursul zilei de Joi, presa a publicat Comunicatul cu privire la vizita delegației de partid și guvernamentale a Uniunii Sovietice în Republica Socialistă România.

INOVAȚII

Proiecții la lumina zilei

La începutul anului în curs a început să fie comercializat un nou ecran, de o concepție absolut originală, care va permite proiecția imaginilor filmate într-o sală luminată normal sau artificial. Noul tip de ecran reflectează mult mai multă lumină pe unitatea de suprafață decât ecranele tradiționale, retrimite practic spre spectatori întreaga lumină a proiectorului și respinge luminile parazitare, ale căror surse se află situate în afara spațiului ocupat de public. În același timp, repartiția luminoasă este perfect uniformă întrucât ecranul este ușor curbat, ceea ce are drept rezultat suprimarea efectului de supraîluminare a zonei centrale.

Ecranul se prezintă ca un ansamblu rigid de formă pătrată; suprafața reflectoare, o foaie de aluminiu tratată curbată, se află plasată pe un suport de poliester, la rândul lui încastrat într-o cochilie de polistiren expandat. Aceste materiale dau întregului ansamblu o greutate mult mai mică decât sistemele tradiționale. Noul ecran ar putea fi comparat cu un dispozitiv lenticular ale cărui elemente sînt microscopice (în loc de 5—20 lentile pe centimetru ca la ecranele lenticulare clasice, el are 600—1 200 elemente pe centimetru). Dispunerea lor, foarte uniformă asigură excepționale proprietăți direcționale.

Noul ecran este recomandat a fi utilizat îndeosebi în învățămînt și în cadrul cursurilor de calificare din între-

prinderi, dar însușirile sale îi pot satisface pe deplin și pe foto și pe cineamatori. Creatorii săi îi prevăd largi aplicații și în animarea vitrinelor sau standurilor comerciale. În acest sens este demn de remarcat că, prin dispunerea a două proiectoare de o parte și de alta a ecranului în așa fel încît să facă un unghi de peste 15° în raport cu axa acestuia, privitorul poate vedea, deplăsiindu-se, succesiv două imagini.

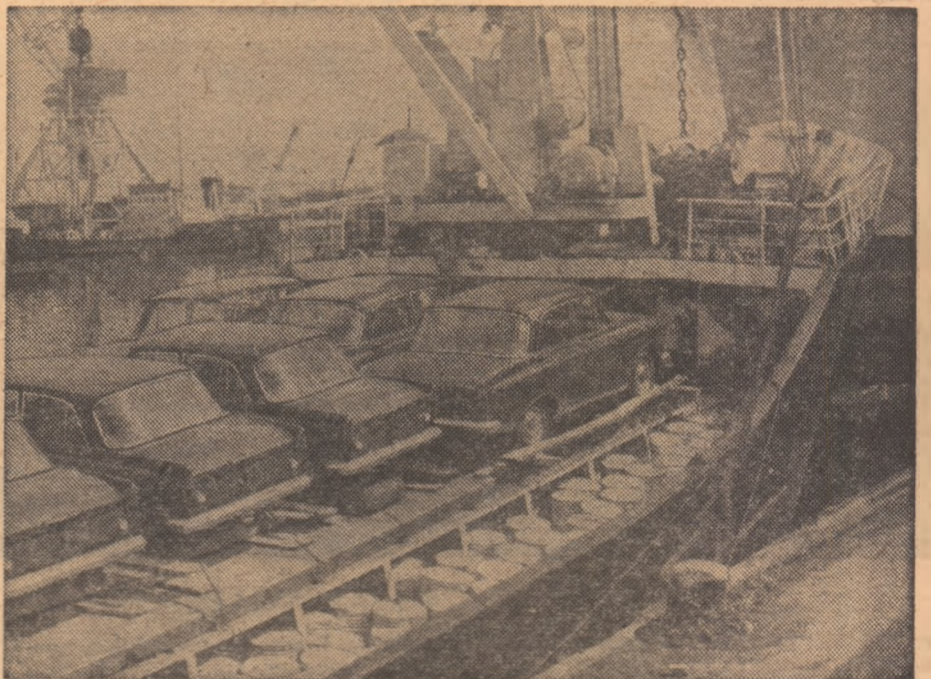
CE SE DISCUTĂ

Produse din anul 2000

Un capitol din proviziile pentru anul 2000 va deveni realitate anul acesta. În curînd va începe să producă prima fabrică de proteine din petrol. Ea va funcționa în Scoția și va avea o producție de 4 000 de tone pe an. O uzină similară, dar mult mai mare, va intra în funcțiune în aprilie viitor în Franța; producția scontată: 20 000 tone anual.

Peste cîțiva ani uzinele de proteine din petrol vor prolifera, probabil, pe tot globul. Omenirea va căpăta astfel o armă eficientă de luptă împotriva foametei de proteine sau, mai exact, a subnutriției, mult mai insidioasă decît foamea propriei zisă, care e de altfel pe cale de a fi învinsă.

Procedul utilizat se bazează pe cultivarea de levuri, identice cu cele care se utilizează de pe acum în alimentația umană, pe straturi de țifei pentru ca ele să sintetizeze parafinele pe care le conține acesta din urmă. Produsul re-

„Moskvici”-uri pentru expon.

zultat este o pudră fără miros și fără gust, dar care conține 70 la sută proteine. Bogată în lizină, unul din acizii amintii indispensabili oricărei forme de viață, pudra este săracă în metionină, care va trebui adăugată așa cum se face acum pentru echilibrarea turtei de soia.

Dar dacă problema producției industriale de proteine este rezolvată, nu tot același lucru se poate spune și despre adoptarea lor de către consumatori. Cu atît mai mult cu cît producătorii le vor nu numai suportate, ci și dorite.

Pentru moment, însă, producția celor două uzine amintite este destinată alimentării șeptelurilor.

În ce privește consecințele pe care ele le-ar putea avea, prin ingerare, asupra organismului omenesc, ni se spune că simptomele medicale n-au găsit nimic de obiectat în cursul experiențelor, care au durat șase ani.

V. Iakovlev

CONSTRUCȚII DE AUTOMOBILE

Autobuz din panouri

Un nou autobuz de construcție sovietică poate transporta 100 de călători. Trei uși duble asigură o coborire și urcare rapidă, iar ferestrele laterale mari

oferă o vizibilitate desăvîrșită. Prin patru difuzoare montate în interior șoferul comunică pasagerilor numele stațiilor și alte informații. În exteriorul mașinii mai este montat un difuzor, prin care șoferul se poate adresa pasagerilor din stații. Pe cele mai mari geruri în autobuz se menține o temperatură plăcută. În afară de apa din sistemul de răcire a motorului, mașina mai e încălzită de o instalație specială.

Dar principala noutate a autobuzului este caroseria, montată în întregime din panouri: două laterale, unul în față, altul în spate și acoperișul. Ele se sudează sau se îmbină cu șuruburi și nituri cu „scheletul” autobuzului. Îmbinările între părțile caroseriei sînt acoperite cu aplicații decorative.

Noul sistem de construcție duce la o sensibilă scădere a cheltuielilor de transport a autobuzului către beneficiari, întrucît caroseria poate fi expediată demontată și montată pe loc. În plus, mașina se repară mai ușor. Orice panou poate fi înlocuit în cîteva ore fără instrumente speciale sau mecanisme complexe de ridicare.

De altfel și munca șoferului e mai ușoară pe noua mașină. Comanda-direcției cu amplificator hidraulic și cele cîteva operații automatizate îi permit să se concentreze mai cu seamă asupra conducerii autobuzului. Raza mică de întoarcere face mașina ușor manevrabilă pe străzi înguste. Cutia de viteze, și ea de construcție nouă, permite mașinii să prindă viteză mai repede decît mașinile cu comandă manuală.

Viteza maximă a autobuzului este de 65 kilometri pe oră, ceea ce înseamnă că el poate fi utilizat cu bune rezultate și pe trasee interurbane,

Calitatea
calitatea actuală
cea actualitatea
actualitatea actualitatea
calitatea actualitatea actuală
calitatea actualitatea actuală
calitatea actualitatea actuală
calitatea actualitatea actuală
calitatea actualitatea actuală

— Frumoase flori, dar de unde iei hirtie să le ambalezi?

LUNGA NOAPTE A LUI „PQ-17“

(III)

Doi ani de război naval

Ca și în primul război mondial, ruta convoaielor spre Rusia trecea prin Arctica. Era un drum primejdios, dar cel mai scurt și verificat. Drumul prin Iran era mai sigur, dar mult mai lung, iar insuficiența mijloacelor de comunicații îngreuna mult transportul încărcăturilor. Mai exista și o altă cale de acces, prin Vladivostok, dar ar fi însemnat ca mărfurile să fie transportate prin toată Siberia pînă la linia frontului, ca să nu mai vorbim de faptul că, la un moment dat, ea a fost întreruptă (atunci cînd Japonia a intrat în război cu S.U.A.). În decembrie 1941, a sosit în mare secret la Murmansk, pe ruta arctică,

bandă: submarinele erau montate pe șantiere ca automobilele, secționare, compartiment cu compartiment. Era, de asemenea, utilizată pe scară mare sursa electrică; la fiecare trei zile, de pe calele de construcție erau astfel lansate la apă două noi submarine.

Ficți hitleristă se ascundea cu tot mai multă îndrăzneală sub suprafața mării și oceanelor. Începuse să se simtă o lipsă acută de marinari care să-i înlocuiască pe cei morți, să completeze noile echipaje. Tendința de a împinzi toate liniile de comunicații maritime cu „haite de lupi“ îl contaminase acum și pe Hitler; acum el agita ideea construirii de vase de transport și de petroliere

greu „Admiral Hipper“. Rechini de prim rang „Köln“ și „Nürnberg“ cutreierau această zonă prin bezna nopții polare. Numărul torpiloarelor ultramoderne se ridica acum la 20. Iar un grup de submarine făcea de strajă la hotarul întinsului de gheață, în timp ce 428 de avioane brăzdau văzduhul zonei polare sovietice... O întreagă armadă.

Erich Raeder știa ce panică stîrnea nava de linie „Tirpitz“ printre englezi. Și izbuti să folosească această cumplită teamă ca principal atu în jocul disperat cu flotele inamice și în lupta cu însuși Führerul. Raeder își dădea seama că ar fi de ajuns un singur succes al navei de linie „Tirpitz“, o singură breșă

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj,
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj !

Cît costă o salvă a „Tirpitz“-ului

Din cauza unor reparații la cazane vasul sovietic „Ijora“, încărcat cu lemn la Arhanghelsk, rămăsese în urma convoiului „QP-8“ *) care de șapte zile naviga din U.R.S.S. spre Anglia. „Ijora“ era un vas modest, harnic și inimos, ca multe alte nave care cutreieră marea. Dar „Ijora“ avu ghinionul să se întilnească în largul oceanului cu însuși „Tirpitz“, nava-amiral a flotei hitleriste, Ziliaks ceru comandantului navei de linie:

— Domnule căpitan, trageți o salvă de mare calibru în aceste lemne.

Răspunsul comandantului Topp sună nimicitor:

— Dumneata știți cît costă o salvă trasă de la bordul vasului meu? Noi tragem cu aur curat...

Refuzînd să-și pună mintea cu un modest vas de transportat lemn, costisitorul uriaș incredință această misiune torpiloarelor. N-avem de unde ști ce au simțit marinarii de la bordul „Ijorei“ cînd au văzut că necruțătorul inamic se afla atît de aproape de ei. În orice caz, un lucru e sigur: n-au coborît pavilionul și nici n-au rupt-o la fugă, deși nu sperau de fel că dușmanul ar putea fi îngăduitor cu ei.

— Apropiati-vă cît mai mult și trageți direct, ordonă Ziliaks contratorpiloarelor... Cred că zece obuze au să fie destul pentru albia asta.

Torpiloarele traseră zece, douăzeci, treizeci de obuze, dar „Ijora“, ciuruită de la un cap la altul, nu se scufundă.

— Rușii au început să transmită în cod, auzi la un moment dat Ziliaks în căști un strigăt disperat.

Lucrurile luau o întorsătură proastă. Dar aproape imediat intrară în funcțiune puternicele instalații de bruiaj de pe „Tirpitz“, care acoperiră semnalele de alarmă ale vasului sovietic.

Flota britanică interceptase însă S.O.S.-urile.

— Îi scufundă, exclamă nedumerit amiralul Tovey aflat la bordul navei de linie „King George VI“, dar la ce coordonate o fi această „Ijora“?

— Radiotelegrafistul a întrerupt transmisia. Probabil că a fost ucis lângă aparat, sir.

Trecu o jumătate de oră, dar „Ijora“ nu se scufundă. Tunurile contratorpiloarelor germane amuțiră, nedumerite parcă.

— Continuați! ordonă Ziliaks.

„Fritz Inn“, „Herman Schönmann“ și „Z-25“ deschiseră iar focul. Elevatoarele aduceau mereu muniții proaspete pentru tunuri, dar „Ijora“ nu se dădea bătută. În cele din urmă Ziliaks exasperat înțelese în sfîrșit că vasul își datora extraordinara viabilitate încărcăturii sale.

— Economisiți obuzele! ordonă el contratorpiloarelor. Dacă nu-i puteți veni de hac cu tunurile, veniți-i de hac cu două torpile.

— Se pare că vasul ăsta rusesc, ciuruit tot, o să coste Germania mult mai scump decît o salvă trasă de la bordul vasului meu, observă disprețuitor comandantul „Tirpitz“-ului.

*) Convoaiele care se întorceau din U.R.S.S. aveau indicativul inversat, cu alte cuvinte QP în loc de PQ.

Valentin Pikul
(Va urma)

In plină bătălie pe Marea Nordului.

crucișătorul britanic „Kent“ avîndu-l la bord pe ministrul de externe Eden, venit în U.R.S.S. pentru tratative diplomatice. Nu-i poate lipsit de interes să amintim că pe același itinerar dispăruse în 1916, în împrejurări rămase neelucidate, crucișătorul „Hampshire“, la bordul căruia se aflase lordul Kitchener. Eden însă a ajuns la destinație în bune condiții; de la bordul vasului a trecut direct în salonul diplomatic blindat de pe calea ferată Kirov.

Ministrul britanic a vizitat orașul Klin, tocmai eliberat de sub ocupație. Și după ce a văzut la muzeul Cealkovski din acest oraș urmele vandalismului hitlerist, a făcut această remarcă:

— Și Anglia ar fi trecut prin asta dacă hitleristii ar fi debarat în insulele noastre... Sînt o pleavă a omenirii!

Călătoria pe front i-a întărit lui Eden încrederea în forța Armatei Sovietice, încît la plecare a declarat:

— Acum am văzut cu ochii mei că armata germană poate fi bătută, că poate da înapoi și fugi... Mitul invincibilității germane a fost spulberat de dv.

Eden s-a înapoiat în patrie pe aceeași cale, Murmansk-Scapa Flow, convins că această rută spre U.R.S.S. era aproape sigură.

Primul convoi aliat, cu indicativul PQ-00, a sosit în U.R.S.S. în august 1941.

Pregătiri febrile

Între timp la șantierele navale din Köln, Gottenhaven (Gdynia) și la bazele din Kiel domnea o febrilă agitație; muncitorii aveau de mult regim de cazarmă. Construcția de submarine se desfășura într-un ritm fără precedent. Dönitz voia să transforme războiul subacvatic într-un factor hotărîtor al victoriei. De mare ajutor în această cursă îi era expertul în automobile Mercker, care nu văzuse în viața lui marea, dar realiza în practică metoda de lucru pe

submarine. Îl stimula exemplul submarinelor japoneze care, forțînd blocada aliată, aduceau în Germania cositor și chinină și duceau în Japonia curierul diplomatic și cel mai modern utilaj radio german.

În primăvara lui 1942, deci după înfrîngerea de lîngă Moscova, Hitler a dezlănțuit o nouă ofensivă pe frontul sovietic. Trupele sovietice au trebuit să evacueze peninsula Kerç și au suferit o grea înfrîngere lîngă Harkov, unde inamicul a izbutit să încercuiască o serie de unități, după care a țîșnit prin stepa Donului spre Caucaz și Stalingrad.

— Ori terminăm războiul anul ăsta, declara Hitler, ori au să-l termine alții pentru noi.

În aceste condiții Hitler era nemulțumit de flota lui, mai cu seamă de cea de suprafață (socotea navele de linie niște „jucării costisitoare“. În schimb supraestima trupele de uscat). Marele amiral Erich Raeder avea deseori prilejul să audă reproșuri jignitoare:

— Nu mi-a rămas decît un singur lucru de făcut, răcnea Hitler. Să topec mult laudatele voastre vase de linie și crucișătoare ca să capăt metal prețios. Mi-ați înmormîntat „Bismarck“-ul; acum barem să păziți ca ochii din cap „Tirpitz“-ul. M-am săturat de costisitorile voastre operații, care pe deasupra sînt inutile...

Acum, cînd Hitler desfășura o nouă ofensivă pe frontul de răsărit, Berlinul dădea o atenție deosebită convoaielor polare. Artera aliată a land-leas-ului, după ce străbătea tot Atlanticul, avea ca punct final cheiurile Arhanghelsk-ului. Și flota germană primi misiunea să întrerupă această arteră, să taie legăturile dintre U.R.S.S. și aliați, să condamne frontul sovietic la izolare totală. Raeder își transferă flota foarte aproape de țărnișurile U.R.S.S.

La Trondheim se afla nava amiral germană „Tirpitz“, iar la Narvik erau în acțiune navele de linie „de buzunar“ „Scharnhorst“, „Admiral Scheer“ și „Lützow“. Tot acolo iernase și crucișătorul

în bordajul ei pentru ca Hitler să pună într-adevăr la conservare flota de suprafață, iar locul marelui amiral să fie luat de Dönitz.

La 6 martie 1942, Raeder dădu ordinul:

— „Tirpitz“ să iasă în larg, însoțit de grupul de contratorpiloare de sub comanda lui Ziliaks, spre a intercepta convoiul „PQ-12“. Convoaiele care se îndreaptă spre Rusia trebuie lichidate neapărat în cursul acestui an.

Convoitul „PQ-12“ fusese format lîngă țărmurile Scoției, de unde pornise la 23 februarie; avea în componența lui și două nave sub pavilion sovietic. Cele 14 cargouri erau escortate de crucișătoare, iar pe ocean făcea de gardă, gata oricînd să intervină, flota metropolitană sub conducerea încercatului amiral John Tovey.

Aviația de recunoaștere germană zări convoiul, în timp ce navele se apropiau de insula vulcanică Jan Mayen, care se înalță încremenită și pustie în ocean. „Tirpitz“ porni imediat într-acolo spre a ataca convoiul. Prin acest atac hitleristii scontau un dublu succes: ca atît Anglia cît și U.R.S.S. să sufere pierderi de nave.

Dar după o lungă și zadarnică navigație pe marea pustie, ofițerii de pe „Tirpitz“ începură să-și exprime îngrijorarea și nemulțumirea:

— Piloții lui Göring și-au luat-o în eap. Au început să-și facă o regulă din a înșela flota. Unde e acest „PQ-12“?

— Da, abia am coborît din compartimentul instalației radar. Ecranele nu arată nimic.

Dar oceanul nu era pustiu, deși adversarii nu s-au întilnit. Mai tîrziu, experții navali au ajuns la următoarea concluzie:

„Din cauza furtunii și a ceții, taberele adverse au trecut una pe lîngă alta, deși la 8 martie ambele grupări de luptă și convoiul s-au aflat în același timp în unghiurile unui triunghi isoscel ale cărui laturi aveau o lungime de numai 80 de mile...“

Cu alte cuvinte, „Tirpitz“ și convoiul

CINEMA

Cehov văzut cu cinci puduri de dragoste

„Subiect pentru o schiță“ este nu numai un film frumos și poetic, făcut cu inventivitate, ci și un film curajos, care își asumă riscul de a înfrunta o legendă. Legenda se numește Cehov.

Cehov a fost fixat de contemporani în imaginea unidimensională a unui cîntăreț singuratic al crepusculului, care stă departe de luptă, care nu participă la interesele societății, la viața timpului său (deși a plecat în Sahalin de bună voie, nu ca să-și îmbogă-

Cehov pe care îl iubim cu toții.

tească biografia cu date exotice, ci muncind acolo din greu; deși a luptat cu o epidemie de holeră; deși s-a mutat la Melihovo departe de confortul citadin și a îngrijit bolnavi nevoiași în condiții precare). Hrănită de delicatețea structurală a scriitorului, de firea-i lipsită de violență, dar nu și de forță, de o anumită interpretare elegiac-sentimentală, imaginea s-a perpetuat.

Filmul „Subiect pentru o schiță“ vine și arată că totul era exact dimpotrivă, că Cehov era evident un om de acțiune și un critic sever al societății sale, care-și vedea protagoniștii printr-o prismă a ironiei, că tot ce scria era născut de o mare tristețe și iritare, de dorul, de nevoia unei vieți drepte, omenești. Această caracteristică a lui Cehov dă conținutul real al filmului. Autorii au ales ziua „cea mai lungă“ și mai dramatică din viața scriitorului — premiera „Pescărușului“ și căderea ei zgomotoasă la Teatrul

imperial din Petersburg, dar au dilatat timpul întorcându-se mereu la ceea ce fusese pînă atunci, polarizat în jurul legăturii dramatice, stranii, nervoase a lui Cehov cu Lika Mizinova, care i-a inspirat în bună măsură piesa și personajele. Dar au făcut nu o reconstituire biografică în accepția obișnuită, ci un film despre uimitoarea personalitate a lui Cehov, despre principiile de creație ale acestui artist care aparent afirmă obiectiv și fără patimă, dar în fond teribil de subiectiv și de tenace, necesitatea și inevitabilitatea unei alte vieți.

Serghei Iutkevici a polemizat cu inerția extinsă și asupra înfățișării fizice a scriitorului. El a scris o dată că e de mirare cât de puțini oameni știu cum arăta Cehov de-adevăratelea. Că departe de imaginea personajului firav, stîngaci și nu tocmai arătos, el era un bărbat fermecător, înalt, elegant în mișcări, galant, cu succes la femei.

Acest Cehov pe dinafară și pe dinăuntru, privit de aproape, dar nu cu curiozitatea indiscretă de a vedea o celebritate în halat și papuci, ci cu dorința de a-l readuce la dimensiunile unui om, deosebit dar încă nu o legendă, un om care muncește, mănîncă, bea un păhărel, se spală și se schimbă fiindcă i-a intrat săpunul în ochi, fără teama că e privit de istorie — este Nikolai Grinko.

Numele este necunoscut. Actor la teatrul de dramă din Zaporojie, Grinko a avut cu cinematograful numai relații episodice. Dar printre rolurile lui de mici dimensiuni unele au fost remarcabile. De exemplu, cel din „Pace noului venit“. Grinko era un soldat american care improvizează un dans rusesc în aplauzele camarazilor săi de arme sovietici. Se mișcă cu o dezinvoltură, o eleganță și o plastică desăvîrșită. Parcă era Gary Cooper venit pe Elba și bucurîndu-se că războiul s-a sfîrșit. Iutkevici a crezut chiar că-i american. Mai tirziu, cînd a hotărît să facă filmul despre Cehov și a știut exact cum vrea să-l facă, s-a gîndit numaidecît la Grinko.

Cehov este al lui Grinko cel puțin tot atît cît al lui Iutkevici și al lui Maliughin (autorul scenariului). Actorul, servit de un talent rafinat și de un fizic de o mare distincție, a înțeles esențialul.

Cehov scria că a investit în „Pescărușul“ „cinci puduri de dragoste“. Cu dragoste e făcut și „Subiectul pentru o schiță“ și pentru îndelungi meditații.

Julia Scutaru

REFLECTOR

● *Fellini a debutat cu succes pe micul ecran cu serialul „In memoria clovnilor“, consacrat clovnilor celebri din toate timpurile. De fapt este al doilea film al său pentru televiziune; primul a fost un fel de documentar despre felul cum a realizat „Satiriconul“. Regizorul mai are în vedere cîteva subiecte pentru televiziunea italiană: de exemplu telefilmul „Despre un cardinal — prinț al bisericii“, povestea lui Pinocchio etc.*

● *Hotărîrea de a face ciclul „In memoria clovnilor“ a luat-o oarecum pe neașteptate, amînînd un proiect de film „mare“, al cărui subiect e, bineînțeles, secret, ca de obicei.*

● *După ce a fost grec („Zorba“), francez (Gauguin în „Van Gogh“), italian (în „La strada“) Anthony Quinn este indian. De data aceasta, cu bun temei (pe linie maternă are singe indian). Prilejul i l-a oferit regizorul Carol Reed, cu rolul principal din filmul „Nimeni nu iubește un vultur în zbor“. Filmul evocă viața populației băștinașe a continentului nord-american — indienii, lupta lor pentru drepturi cetățenești.*

● *Domnul Hulot, personajul creat în 1953 de regizorul și actorul Jacques Tati, își continuă viața pe ecran. Tati a terminat recent filmul „Da, domnule Hulot“, turnat la Amsterdam și în împrejurimi. Ca de obicei, rolul lui Hulot este interpretat de Jacques Tati.*

● *„Viața imaginată a lui Arthur R.“ — sub acest titlu tînărul regizor Francis Leroy va realiza un film consacrat poetului Arthur Rimbaud. Nu va fi vorba de o biografie romanțată, ci de transpunerea într-un limbaj poetic a ceea ce constituie esența poeziei lui Rimbaud. Rolul titular va fi interpretat de René Verley, iar cel al lui Verlaine de Maurice Ronet.*

● *Printre noutățile studiourilor cehoslovace figurează ecranizarea „Salonul nr. 6“ după Cehov, comedia „Parada o comand eu“, care are la bază romanul „Vișelul de aur“ de Ilf și Petrov, filmul de aventuri „Pe urmele singelui“, științifico-fantasticul „Eu l-am omorît pe Einstein, domnilor!“, care încearcă să răspundă în cheie comică la întrebarea dacă moartea întemeietorului fizicii nucleare ar fi putut preîntîmpina primejdia atomică ce amenință omenirea.*

PROFIL

Hoțul de voci

„Hoțul de voci“ este titlul unui scenariu de film la care lucrează trei actori de teatru. Un scenariu straniu despre un om inzestrat cu facultatea supranaturală de a fura vocile altora. El vine la concert ca orice meloman, se așază pe locul indicat în bilet și cînd pe scenă apare vreun cîntăreț celebru, îi șterpelește frumusețea vocea. Bietul cîntăreț constată perplex că nu mai poate scoate nici un sunet, în sală se produce rumoare, alt cîntăreț vine în grabă la microfon și neplăcutul accident este uitat. Dar noul interpret pățește la fel. Și tot așa neobișnuitul infractor continuă să fure, nepedepsit, vocile altora, cucerind o glorie străină. Pînă la urmă i se infundă totuși și hoțul capătă o pedeapsă cumplită: își pierde propriu-i glas, adică personalitatea.

— „Vo-la-re...“ Cînd Viktor Cisteakov e Modugno

Această poveste ciudată a fost inspirată într-un fel chiar de unul dintre autorii scenariului, Viktor Cisteakov, actor la teatrul de dramă „Maria Komissarjevskaja“ din Leningrad, care și-a cucerit însă o glorie proprie „furrind“ vocile altora. El imită cu atîtă artă, în cheie parodică, interpreți de muzică ușoară celebri — de la Klavdia Șuljenko și Muslim Mahomaev pînă la Rita Pavone și Aznavour — încît dacă-l ascuți cu ochii închiși e greu să-l deosebești de „original“. De fapt, Cisteakov nu-i dezavantajat nici dacă-i ascultat cu ochii deschiși. Actorul nu se mulțumește să imite vocea, ci împinge asemănarea mai departe, străduindu-se să reproducă plastica, mimica, felul de a ține microfonul al fiecărui model.

Deși acest hobby l-a făcut foarte popular, pasiunea numărul unu a actorului e totuși teatrul și cinematograful. Bineînțeles, rolul hoțului de voci îl va interpreta el. Este un drept care nu-i poate fi contestat. În ce privește estrada, Viktor Cisteakov intenționează să-și recapete identitatea cîntînd la microfon cu propria-i voce. Și cine știe, poate că va împinge virtuozitatea pînă acolo încît să ajungă să se... auto-parodieze.

DESTINUL UNOR CAPODOPERE

Comoara din Alpenfestung

La început erau dureros de multe. Acum numărul lor a început să scadă. Al tăblițelor în chenar negru din muzeele poloneze care explică privitorului „Pruncul sfînt“ de Rafael. Tabloul a fost luat de hitleriști. Nu se știe unde se află. Sau „Zeița Fortuna în nișă“ — gravură de Dürer. Furată de fasciști. A fost descoperită în co-

lecția particulară a milionarului new-yorkez Leman“. Sau: „Serie de cinci desene de Dürer. Se află la muzeul Kunsthalle din Hamburg“.

Aceste triste texte s-au împutînat datorită strădaniei cercetătorilor de artă polonezi care caută în întreaga lume urmele capodoperelor furate de ocupanții hitleriști. Presa poloneză a publicat recent date senzaționale despre unul din acești entuziaști, profesorul Bogdan Urbanowicz, de la Academia de belle-arte din Varșovia, care a descoperit în Alpi și a salvat o adevărată comoară ascunsă acolo de naștiți la sfîrșitul războiului.

„Alpenfestung“ — fortăreața din Alpi — era o vastă zonă muntoasă lingă orașul austriac Salzburg. În planurile căpeteniilor hitleriste această zonă urma să devină nu numai o fortificație inaccessibilă, ci și un seif al celui de-al treilea Reich.

Comandamentul trupelor americane care au ocupat regiunea Salzburgului a descoperit la castelul Fischborn opere de artă de valoare imensă, ascunse acolo ingenios. La toate intrările și ieșirile a fost întărită paza.

Tocmai atunci s-a întîmplat să treacă prin Salzburg tînărul specialist Bogdan Urbanowicz care, în 1939, într-una dintre ultimele lupte ale armatei poloneze împotriva Wehrmachtului, fusese rănit și făcut prizonier. După cinci ani și jumătate, eliberat din lagărul de concentrare de la Murnau, se întorcea acasă. Aflînd senzaționala știre, în ciuda epuizării și a rănilor încă dureroase, Urbanowicz s-a îndreptat în grabă spre Varșovia. Acolo a primit de la viceministrul de atunci al culturii și artei, scriitorul Leon Kruczkowski, o adeverință care îi dădea dreptul să cerceteze și să catalogheze operele găsite. Înarmat cu acest document Urbanowicz s-a înapoiat la Salzburg.

Fiecare zi de lucru la castelul Fischborn și căutările întreprinse în împrejurimile lui — în defileuri, tunele, peșteri secrete — duceau la noi descoperiri, îmbucurătoare și triste în același timp. Triste, din cauza stării jalnice, nerecuperabile, în care ajunseseră unele piese, ca „Autoportretul“ lui Jan Matejko și tablourile altor pictori polonezi, pianul lui Chopin, găsit într-o magazie igrasioasă sau mobilă, de o valoare inestimabilă, din vechile palate din Lazenky.

În peregrinările lui prin Alpi Urbanowicz l-a cunoscut pe Caius Josef Müllmann, fostul imputernicit al cancelariei Reich-ului pentru transportarea din zonele ocupate a marilor valori jefuite. Müllmann a încercat să se justifice, explicînd că a făcut ce a făcut numai pentru a pune obiectele luate la adăpost de primejdia războiului. „Pruncul“ lui Rafael l-a pus așa de bine la adăpost încît n-a putut fi găsit pînă în ziua de azi. Cît despre colecția de desene ale lui Dürer a recunoscut că a confiscat-o personal și că a expedit-o lui Goering, care i-a dăruit-o lui Hitler, iar acesta muzeului din Linz care-i purta numele.

În cele din urmă desenele au fost găsite. Autoportretul tînărului Dürer se află în colecția milionarului Leman din New York, altele se găsesc tot în America.

Destinul dramatic al acestor opere de artă face obiectul unei cărți scrise cu bucuria sufletului și durerea inimii. Printre autorii ei găsim și numele lui Bogdan Urbanowicz.

T. Stroganova

Fără cuvinte.

arta
ca arta arta a.
arta arta arta a
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

BIOLOGIE

Mașina de calculat a creierului

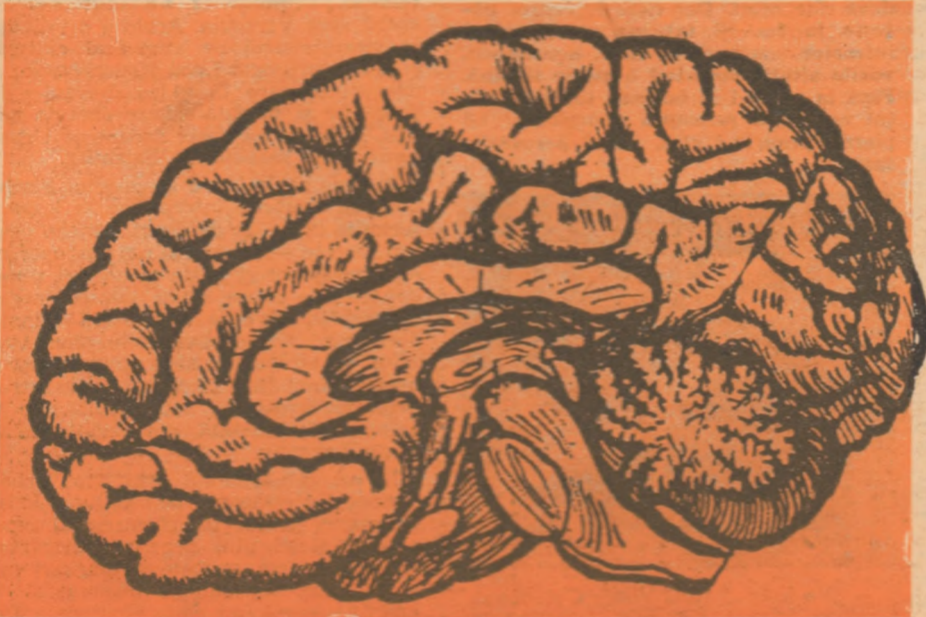
Un grup de cercetători de la Universitatea din Kazan a avansat recent o ipoteză care interpretează într-o manieră foarte originală mecanismul memoriei și prelucrarea informațiilor în „sisteme vii”. Ca orice ipoteză ea este, firește, discutabilă. Dar e interesant de văzut cum explică ea cele mai uimitoare caracteristici ale creierului: imensul volum al memoriei și cantitatea infimă de energie care îl alimentează.

Laboratorul de bionică al Universității din Kazan, unde își desfășoară activitatea colectivul amintit, studiază proprietățile apei magnetice. O experiență simplă a pus în evidență faptul că apa provenită din topirea zăpezilor și apa obișnuită au coeficiente diferite pentru căldura de evaporare; coeficientul celei dintii este cu trei zecimi de procent mai mare decât al celeilalte. Cu alte cuvinte, pentru evaporarea unei molecule-gram de apă provenită din topirea zăpezilor e nevoie cu 36 calorii mai mult decât pentru aceeași cantitate de apă care n-a fost în prealabil înghețată. Prin urmare, această apă se află într-o stare de echilibru instabil, are o energie mai mare decât a apei obișnuite. Nu-i exclus ca tocmai aceasta să fie cauza „valorii nutritive” sporite

de două ori, iar după alte 24 de ore ajunge la 9 calorii. Și tot așa până rezultă un echilibru deplin. Acesta ar fi, după părerea specialiștilor din Kazan, simburile problemei. Apa provenită din topirea zăpezilor este din punct de vedere energetic mai activă decât cea obișnuită.

Nu se întâmplă, însă, același lucru și cu apa magnetizată? Ba da, dar cu deosebire că echilibrul se deplasează în altă direcție. După prelucrarea magnetică, cantitatea de ortoapă sporește cu 2-3 la sută.

Ipoteza specialiștilor din Kazan a fost prezentată la câteva întâlniri reprezentative ale unor specialiști în materie și a fost pretutindeni primită cu cel mai viu interes, chiar aprobare. Mai mult, ipoteza despre cele două fețe ale apei și-a găsit o aplicare și în bio-

apeli provenite din topirea zăpezilor. Merită citată experiența făcută la Tomsk cu această apă: puii de găină și purceii care au băut mereu din ea au crescut și și-au sporit greutatea mai repede decât animalele martori.

Cum se acumulează însă energia în apa provenită din topirea zăpezilor? După părerea cercetătorilor din Kazan totul depinde de două stări ale apei, de două orientări deosebite ale spinului, care este momentul cinetic, adică acela al mișcării unei particule elementare sau a unui nucleu atomic. Pentru ca lucrurile să fie mai clare, specialiștii compară spinul cu o bilă rotitoare. Fiecare particulă a bilei se mișcă cu o viteză proprie în jurul axului, se menține la oarecare distanță de centrul globului și are o masă precisă. Produsul tuturor acestor valori dă momentul cinetic al unei particule, iar suma lor momentul cinetic al întregii bile.

Imaginară bilișoară își poate și modifica direcția de rotire. Ea trebuie doar oprită și răsucită în direcția dorită. Dar particulele elementare nu cunosc asemenea opriri. Momentul cinetic al unei particule elementare sau nucleu atomic poate fi schimbat numai dacă axul lor de rotație își modifică orientarea în spațiu, se reînșurubează, dacă ne putem exprima așa. Această modificare poate avea loc sub influența unor forțe exterioare. În cazul apei, modificarea orientării privește nucleele atomilor de hidrogen, deci protonii. În molecula de apă aceștia sînt în număr de doi. Dacă numai unul singur își schimbă orientarea se obține așa-numita paraapă. Atunci când nu se înregistrează nici o modificare avem de-a face cu ortoapa.

Prin urmare, apa obișnuită se compune în proporție de aproximativ trei pătrimi din ortoapă și o pătrime paraapă. Când apa îngheață, situația se schimbă: sporește cantitatea de paraapă. Iată de ce, apa provenită din topirea zăpezilor se deosebește de apa care n-a fost în prealabil înghețată.

Cu timpul, însă, echilibrul se restabilește. Dar nu prea repede, ci treptat. Îndată după dezghețare, deosebirea dintre apa provenită din topirea zăpezilor și cea obișnuită, în ce privește rezervele de energie, este de 36 de calorii la fiecare moleculă-gram. Dar după 24 de ore această valoare scade

logie, în speță în explicarea mecanismului memoriei și al prelucrării informațiilor în sistemele vii.

În timpul activității creierului, omul consumă circa zece wați energie. Dar cu acest consum minim de energie, creierul face o muncă gigantică. Cum se explică această neconcordanță între munca titanică depusă și cantitatea infimă de energie? Nici una din ipotezele avansate până acum n-a dat un răspuns satisfăcător. Cercetătorii din Kazan și-au propus să privească molecula de apă ca pe un trigger, adică un dispozitiv electric, un element care are numai două stări — lasă sau nu lasă să treacă curentul electric. Prin urmare el răspunde numai la comenzi „da” sau „nu”. La fel se petrec lucrurile și în moleculele de apă care intră în componența organismelor vii. Când se schimbă orientarea spinului protonului, triggerul viu are o anumită poziție, când nu se schimbă — alta. Fiecare neuron, celula nervoasă, este înconjurată de o sumedenie de molecule de apă. Când toate nucleele de hidrogen funcționează, celula poate fi pe drept cuvânt socotită o mașină de calculat microscopice. Celula poate păstra și prelucra rapid o mare cantitate de informații.

Ar rezulta, deci, că mecanismul memoriei funcționează cam în felul următor: comanda e transmisă neuronului; în același timp protonii moleculelor de apă care îl înconjoară își schimbă orientarea spinurilor. După cum arată biologii creierul ar avea circa 14 miliarde de neuroni; fiecare din ei e înconjurat de o mulțime de molecule de apă. Nu e greu de aceea să ne imaginăm ce grandioasă mașină de calculat este creierul. Și ce uriaș volum de informații poate prelucra! Dar funcționarea întregii mașini este asigurată de numai 10 wați de energie.

Cercetătorii din Kazan trag de aici o concluzie valabilă pentru întreg mecanismul memoriei. Ei consideră că în creier se petrece un proces de formare a unor imagini „de memorat” la care participă toți neuronii creierului. Și că în fiecare celulă nervoasă se reflectă întreg volumul de informații. Fiecărei imagini îi corespunde o anumită înregistrare „holografică”, un fel de „hologramă” proprie extrem de subtilă. Aceasta ar putea fi o primă explicație, deși aproximativă, a marii capacități a

memoriei umane. După cum ar putea explica și siguranța cu care „funcționează” creierul: acesta intră în acțiune dintr-odată, cu toată capacitatea, punând în funcțiune un mare număr de canale. Chiar dacă unul se decuplează, comanda e îndeplinită prin intermediul canalelor libere în clipa respectivă.

ZOOLOGIE

„Șarpele de mare” e cald sau rece?

Problema existenței așa-numiților „șerpi de mare” a făcut să curgă, și probabil că va mai face să curgă, multă cerneală. Ea a fost nu de mult readusă la ordinea zilei de E. Ianenko — în publicația de popularizare științifică „Tehnika molodioji” — în legătură cu o observație făcută în Oceanul Indian, la 2 decembrie 1968, de un pilot de elicopter al unei flote de pescuit sovietice.

În ziua aceea, Ivan Djus, a zărit — de la o înălțime de 30 metri — un animal marin cu o lungime de 10-15 metri. Animalul se ținea la suprafața apei. Observatorul Feodor Doljenko și-a luat numaidecît binoclul și a putut vedea că „făptura” era de culoare galben-cafenie. Trupul ei, care avea o grosime de circa 1 metru, părea scuturat de mișcări convulsive. După câteva minute, pilotul a mai văzut și un al doilea animal similar, avînd de astă dată o lungime apreciată la 15 metri.

Dacă existența unui astfel de animal marin necunoscut poate fi greu pusă la îndoială, date fiind observațiile comunicate în cursul secolelor și în zilele noastre, cum am văzut, specialiștii n-au avut totuși niciodată probe materiale „tangibile” despre „șarpele de mare”, anume: fotografiile care să-l înfățișeze fără nici un echivoc posibil, oseminte sau cadavrul animalului. În lipsă de asemenea probe, se poate, cu toate acestea, afirma că există puternice prezumții. De aceea, pe baza informațiilor provenind din nenumărate surse, a observațiilor întâmplătoare făcute pe multe mări ale globului, specialiștii au încercat să întocmească fișa signalistică a „șarpelui de mare”.

După părerea unora s-ar putea să fie pur și simplu vorba de pitoni africani sau asiatici care au o lungime de 8-10 metri. În sprijinul acestei ipoteze este amintit faptul că în urma giganticei erupții a vulcanului Krakatoa, din 1883, toate făpturile de pe insula cu același nume au fost ucise. Prima făptură care a încercat să se instaleze pe insulă după erupție a fost tocmai un piton care trebuise să traverseze, spre a ajunge acolo, brațul de mare cu o lungime de 60 de kilometri ce desparte Krakatoa de Iava!

Un monstru enigmatic? Nul Pină la urmă s-a vădit a fi doar o specie de balenă.

Alți specialiști cred însă că falmoșii „șerpi de mare” ar fi o specie uriașă de anghila (20 metri lungime), zărită de un înotător american și, mai recent, de un navigator francez în Pacific. După cum există opinii care pretind că fabulosul animal ar fi un mozazaur sau ihtiozaur, adevărată fosilă vie ce ar trăi la mari adâncimi și ar ieși foarte rar la suprafață; în sfîrșit alte ipoteze socotesc că am avea de a face cu forme arhaice de cetacee sau de saurieni.

De altfel, zoologii nu se pot pune de acord nici măcar asupra faptului dacă „șarpele de mare” este un animal cu sînge cald sau sînge rece. Pentru a stabili acest lucru ar trebui cel puțin cunoscut modul cum se deplasează. Într-adevăr, animalele marine cu sînge rece se deplasează, ca și peștii, ondulindu-se în sens orizontal, avînd coada dispusă vertical, în timp ce animalele marine cu sînge cald înaintează ondulindu-se în plan vertical și avînd coada turtită în plan orizontal.

Șta știința știința știința și
știința știința știința știința
Șta știința știința știința și
știința știința știința știința
Șta știința știința știința și
știința știința știința știința
Șta știința știința știința și
știința știința știința știința

METALURGIE

Epoca inoxidabilului

De zorii epocii de fier ne despart aproximativ 50 de secole: exact timpul necesar pentru a adăuga celui mai obișnuit dintre metale inalterabilitatea aurului. Dacă aurul desfiere trecerea timpului, dacă bronzul și piatra au putut face față scurgerii milenilor, epoca fierului a fost văduvită de multe din înfăptuirile care-i justifică numele. De ce? Pentru că înaintașilor noștri nu le-a venit ideea — și nici n-au avut mijloacele necesare — să amestece cromul cu fierul. La fel vor dispărea, probabil, și marile construcții și instalații metalice ale începutului civilizației industriale, mîndria părinților noștri. Acum, însă, lucrurile prind să se schimbe: în fața noastră se profilează tot mai pregnant o adevărată epocă a inoxidabilului. Nu e vorba, evident, de cuțite, furculițe, veselă etc. Ci de faptul că inoxidabilul condiționează acum întreaga industrie.

Primul scop al inoxidabilului este de a fi inalterabil. Prin cuvîntul oțel se înțelege orice aliaj metalic în care fierul are o proporție majoritară. Dar nouă zecimi din varietățile de aliaje existente au defectul comun al fierului: o mare sensibilitate la coroziune. Or, cele mai importante calități mecanice ale unei piese încep să dispară din clipa cînd oțelul începe să se transforme în pulbere sub efectul ruginei. Calea cea mai simplă pentru înălțurarea acestui inconvenient ar fi înlocuirea aliajelor pe bază de fier prin amestecuri în care să domine nichelul, titanul sau alte elemente puțin oxidabile, dar acestea sînt extrem de scumpe. Încît soluția problemei ne poate fi dată de oțelurile inoxidabile care au nu numai o bună rezistență la coroziune, dar sînt și ieftine. Așa cum am văzut, principalul element de adițiune este cromul, inutilizabil în stare pură deoarece este mai casant chiar decât sticla. Descoperit acum două secole, temperatura lui de fuziune este sensibil superioară celei a fierului (1900°), iar densitatea ceva mai mică (6,9). Multă vreme a fost folosit la protejarea oțelului prin placare: tradiționalul cromaj.

Citînd cele de mai sus, cineva s-ar putea eventual întreba: de ce s-a așteptat secolul XX spre a se realiza un aliaj inalterabil de care civilizația

tehnica tehnica

nica tehnica tehnica

ca tehnica tehnica tel

a tehnica tehnica tehnica

nica tehnica tehnica tehn

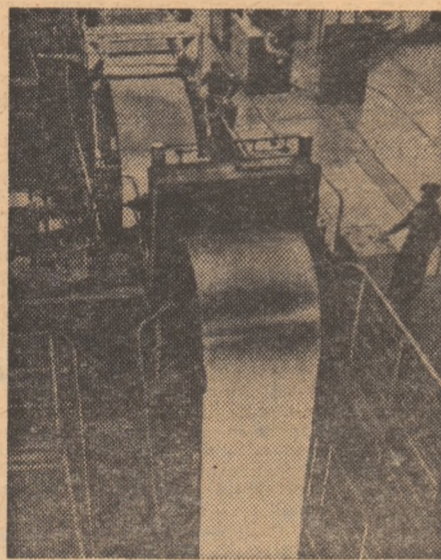
tehnica tehnica tehnica t

nica tehnica tehnica tehnic

tehnica tehnica tehnica te

avea nevoie de atita vreme? Pentru doua motive: in primul rind trebuia izolat cromul, ceea ce reclama procedee industriale complexe si delicate, in al doilea acest metal nu poate fi topit prin mijloace obisnuite din cauza marii sale afinitati pentru oxigen. Introdus intr-un furnal inalt obisnuit, cromul s-ar reintoarce indatã in mare parte in stare de oxid, iar restul s-ar combina direct cu carbonul. De aceea toate oțelurile inoxidabile trebuie ne-

Oțelul inoxidabil, aliaj metalic universal.

aparat elaborate in cuptoare electrice fie cu arc, fie cu frecvență inaltă.

Oțelurile inox sînt acum un adevărat trib al cărui membri au fiecare caracteristicile lor bine precizate; tribul poate fi divizat in trei clanuri care constituie cele trei mari ramuri ale inoxidabilului.

Prima este aceea a oțelurilor așa numite martensitice, termenul referindu-se la structura cristalină a aliajului obținut. Această structură este caracterizată de o mare duritate și tenacitate, poate fi călită și are o bună rezistență la coroziune in atmosferă normală sau umedă, dar insuficientă la apa de mare și compuși chimici foarte oxidanți. Cromul intră in compoziția ei in proporție de 13%. Oțelurile martensitice sînt folosite mai ales pentru piesele mecanice: palete de turbine, arborii de pompe, tije de supape, la fabricarea tuturor tipurilor de lame destinate uzului gospodăresc sau celui chirurgical etc.

O altă grupă, aceea a oțelurilor cu 17% crom, are alte calități; este destul de dură, dar nu poate fi călită. Dimpotrivă, aceste oțeluri pot fi obținute prin baterie la rece. Rezistența lor la coroziune este superioară oțelurilor din primul grup, dar încă insuficientă la apa de mare; ele sînt folosite la decorațiuni interioare și exterioare, la utilajele pentru industria alimentară și unele produse ale industriei ușoare ca mașinile de spălat.

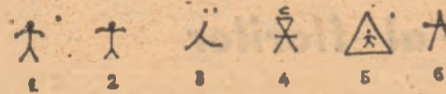
In fine, ultimul clan al tribului oțelurilor inoxidabile este cel in a cărui compoziție intră 18% crom și 10% nichel. Aceste oțeluri sînt extrem de rezistente la șocuri, dar greu de uzinat. Au o excelentă rezistență la coroziune, chiar in medii foarte agresive ca apa sărată și acizii organici. Sînt utilizate la fabricarea mobilei și articolelor menajere, in bijuterie, industria de automobile și mai cu seamă in marile construcții moderne și in industria aero-spațială.

LINGVISTICĂ

Ne intoarcem la hieroglife?

Aflat la Moscova, cunoscutul caricaturist francez Jean Effel a acordat un interviu unui redactor al revistei „Tehnika-molodioji”. Interlocutorii n-au vorbit însă despre „meseria de bază” a artistului francez, ci despre participarea lui la crearea unei scrieri internaționale, înțelesă de un număr cât mai mare de naționalități. „Cuvintele de bază le alegem dintre semnele intrate in uzul internațional — a declarat Jean Effel, referindu-se la tentativele unor lingviști cu care colaborează de a întocmi un alfabet internațional — apoi formăm din ele simboluri derivate. In momentul de față, lexicul limbii noastre are 5 000 de cuvinte-desene; in anii care urmează, însă, acest bagaj de cuvinte se va dubla. E o muncă titanică, întrucît fiecare ideogramă trebuie tradusă in vreo 20 de limbi, printre care, in afara celor europene, limba hindi, arabă, swahili, japoneză etc.”

De altfel și strămoșii noștri îndepărtați știau că desenul e mijlocul cel mai comod de comunicare între oameni. Ideograma om este foarte asemănătoare atît in scrierile din America precolumbiană (1), cit și in cele din India preistorică (2), China (3), Vechea Cretă (4), dar și in sistemele actuale ale semnelor de circulație (5). De unde și cuvîntul de bază al hieroglifii universale om.

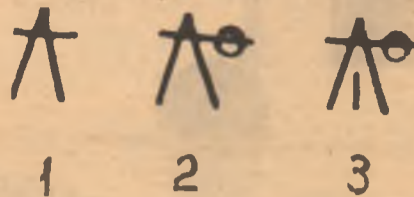
Și totuși, este oare posibilă crearea unei scrieri desenate, pe înțelesul tuturor? La această întrebare ne răspunde lingvistul V. Ivanov. De fapt, menționează V. Ivanov, începutul, un început foarte modest, a și fost făcut: semnele convenționale folosite in circulație, in chimie și in matematică sînt universale. Pentru ca limbajul desenat să-și atingă scopul, să fie accesibil, ar fi nevoie, însă, de cit mai puține simboluri abstracte și de cit mai multe semne deja cunoscute. Astfel, semnul de întrebare? ar putea fi folosit și cu sensul de a întreba, semnul ar putea să însemne și a adăuga, a completa etc. Sugestivele desene de mai jos ar putea îmbrăca următoarele semnificații: 1 — și 2 — inimă, 3 — dragoste, a iubi, 4 — putere, 5 — total, 6 — suflet, spirit, psihic, 7 — soare, 8 — marin, 9 — egalitate, 10 — punct, capăt, sfîrșit.

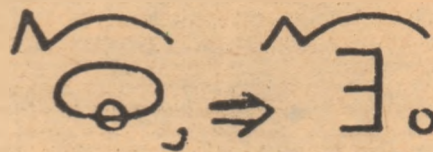
Fiecărui semn de bază i se pot apoi adăuga înțelesuri noi, cu ajutorul unor „sufixe” și „prefixe”, evident și ele desenate. De exemplu, un punct deasupra semnelui de bază cu semnificația busolă ar însemna nord, un punct dedesubtul lui, sud etc. Variații similare s-ar putea obține și pentru noțiunile de timp (pornind de la desenul-simbol clepsidră), de spațiu ș.a.m.d.

Semnele mai puțin concrete ar avea la bază asociații cit mai evidente. In caricaturi și in comicsuri, de exemplu, replicile personajelor sînt încercute pe o linie curbă care pornește din gura lor. De aceea semnul cel mai sugestiv pentru reprezentarea vorbirii, a limbii in general, ar putea fi un oval. In acest caz un oval cu un R in interior ar însemna, de pildă, limba rusă, poporul rus, ceva rusec, cu un N in interior limba norvegiană etc. Alte „su-

fixe” și „prefixe” grețate pe semnul de bază ar indica sensul de a vorbi, a gîndi, a contribui și multe altele. In sfîrșit, încă un exemplu: de la ideograma fundamentală cu semnificația Adam (1) sau om ar putea deriva soț (2), soție (3).

Utilizînd arsenalul de semne ale limbajului desenat (din care am reprodus doar o mică parte), iată cum ar arăta celebra frază a lui Descartes „Cogito ergo sum”!

Limbajul desenat ar avea — afirmă Jean Effel — marele avantaj de a putea fi învățat cu ușurința cu care ne însușim un joc. Mai mult, experiențele făcute au arătat că un text ideografic se citește mult mai repede decît unul obișnuit. După ce elaborarea acestei scrieri hieroglifice moderne va fi încheiată, autorii ei, care au obținut de la UNESCO fonduri speciale pentru continuarea studiilor, vor milita pentru introducerea in școli a acestui mijloc simplu și universal de comunicare între oameni, ideografia.

CIBERNETICĂ

Comenzi verbale pentru automate

Oricine își dă seama că imaginile vizuale și auditive sînt de o enormă utilitate pentru om. Iată de ce ideea a „învăța” mașinile să recunoască un text tipărit sau scris de mîna, precum și cuvinte și fraze exercită o mare seducție asupra specialiștilor. Cînd aceste probleme vor fi rezolvate, omul va putea încredința unei mașini înregistrarea unor documente, comanda unor mecanisme și introducerea de informații in mașinile electronice de calculat.

De problema recunoașterii imaginilor de către mașini se ocupă de cîțiva ani un grup de cercetători gruzini, care au și realizat un dispozitiv capabil să recunoască automat circa 20 de cuvinte și comenzi verbale, rostite la microfon, cum ar fi: înainte, înapoi, la dreapta, la stînga, repede, încet, stop, cifrele de la zero la zece, unele semne de punctuație etc. Comenzile de mai sus au fost utilizate la dirijarea unui cărucior electric care s-a dovedit destul de „ascultător”: răspunzînd la indicațiile date, el a greșit de numai circa două ori la suta de comenzi.

Principalul element al dispozitivului este un aparat care determină spectrul acustic al oscilațiilor sonore. Analizînd spectrul, aparatul îl transformă într-o succesiune de semnale, în care pentru fiecare cuvînt rostit corespunde succesiunea caracteristică. Semnalele sînt apoi recepționate de o altă parte a dispozitivului, descifratorul de cuvinte. Acesta cuprinde o serie de scheme logice in care sînt incluși indicii caracteristici ai semnalelor obținuți de la un cuvînt sau altul. Descifratorul îndeplinește funcția de memorie și detector. Cînd semnalele cuvîntului rostit cores-

Mica mecanizare.

pund cu indicii cuvîntului păstrat in descifrator, ansamblul care obligă dispozitivul să execute comanda dată se cuplează automat.

O altă misiune interesantă a dispozitivului este identificarea automată a crainicilor după particularitățile glasului lor. Acest lucru a devenit posibil după ce cercetătorii au aflat ce anume caracterizează particularitățile individuale ale vocilor, independent de conținutul textului. Aparatul creat pe această bază permite identificarea automată a glasurilor unui număr de 20 de crainici.

**FIECARE ZÎMBET
PRELUNGȘTE VIAȚA
CU 3 MINUTE!
LUPTAȚI PENTRU
LONGEVITATEA DV.
CITIND:**

Cronica (pseudo) științifică

Cibernetică

Eleții clasei a X-a a școlii din Staromursinsk au construit cu propriile lor mijloace un ordinator care gîndește. Mașina poate număra pînă la 10 și silabisă orice text.

Contă, cronometru

I. Kamov, ajutor la combinatul chimic nr. 2 a străbătut 10 kilometri in 28 de secunde. Apoi, I. Kamov și-a dus ceasul la reparat.

Miniaturizare

Contabilul Daniil Gavrikov a muncit timp de 30 de luni la o copie exactă a avionului „Tu-114”. Copia e atît de mică încît nu poate fi văzută cu ochiul liber. Și nici la microscop!

Posibilități nelimitate

Intr-adevăr, posibilitățile omului nu cunosc limite. Sidor Feodorov, de 22 de ani, analfabet din naștere, a izbutit să termine școala medie, iar acum e in anul IV la Universitate.

Rețete utile

Pentru a curăța o haină pătată cu suc de nucă de cocos, puneți-o la fiert timp de 5 minute într-o soluție de 4% de tetraetildiaminooctocarborigenilsantiniclorid și de hexaoxiciclohexan.

Lingvistică

Cercetătorul A. Lutikov lucrează de foarte multă vreme la alcătuirea unui vocabular al lui Shakespeare. El a descoperit că toate cuvintele utilizate de genialul scriitor sînt compuse exclusiv din cele 26 de litere ale alfabetului englez.

Matematică pentru toți

D. Hovin a descoperit, in clipelile sale libere, cîteva legi extrem de interesante. Astfel, a treia lui soție a avut exact 17 ani mai puțin decît cea dintîi, a cincea nevăstă 11 ani mai mult decît a doua, iar a șaptea 9 ani mai puțin decît fiica cea mai mare din a patra căsătorie. Suma pensiilor alimentare plătite de D. Hovin este egală cu produsul vîrstelor tuturor soțiilor sale, plus 1 284 de ruble.

De peste hotare

Dinții artificiali inventați de celebrul dentist japonez Kakanora sînt aproape imposibil de deosebit de cei adevărați. Ei se cariază și dor foarte rău.

(După „Literaturnaia Gazeta”)

ALGERIA

Fintinile din Casbah

Mici cuburi albe se rostogolesc în neorînduială unul peste altul, iar jos, pe sute de metri, se întinde parcă spre a le stăvili prăbușirea în mare colonada albă de pe chei. Acesta e Algerul.

Sub colonadă se află niște trepte abrupte care duc spre port. De fapt, de aici a început istoria Algerului. Marea a avut o puternică înfrîurire asupra destinului orașului. Pe mare au venit romanii care au întemeiat acolo o colonie, Icosium, pe mare au venit apoi vandalii, bizantinii, arabii, spaniolii și turcii. În vremi străvechi lângă țârm se aflau câteva limbi de pământ. Din cauza lor a căpătat orașul actuala denumire: „El Djesair”, devenită mai târziu „Alger”, adică „Insule”.

bine de 25 000 de sclavi, ceea ce în vremea aceea era socotit un semn de bunăstare economică a orașului. În hămași în loc de catiri la căruțe, sclavii cărau piatră pentru construcții și visleau, ferecați în lanțuri, la galere. În această piață se cumpărau și femei pentru haremurile bogătașilor... Ne aducem poate aminte de frumoasele legende despre femeile vechiului Alger. Dar realitatea era înfinit mai aspră, mai tristă. Cruzimea stăpînirii locale și jafurile piraților creau în oraș o atmosferă de permanență vrajbă, de teroare. Arderile pe rug, zdrobirea oaselor pe roată și crucificările erau întâmplări obișnuite.

Tot în această piață a fost adus, în 1575, și Miguel Cervantes de Saave-

Algerul astăzi.

Cînd a debarcat în aceste insule, piratul Hair ed-Din Barbă Roșie le-a legat printr-o ridicătură de pământ cu continentul, a instalat acolo trei sute de tunuri și a creat astfel portul fortificat al Algerului. O bună bucată de vreme portul a avut faima de inaccesibil adăpost al piraților; a fost atacat de unsprezece ori fără succes. Dar toate acestea sînt acum de domeniul trecutului. Acum portul se întinde pe o mare suprafață, la cheiurile lui acostează nave oceanice, iar o cale ferată îl leagă de orașul modern și de alte localități.

Dar și noi ne-am început călătoria prin Alger din acest loc, de unde a purces istoria. Mai întii, însă, ne-am oprit la un mic local, „Casse-une croûte”, ca să ne potolim foamea cu câteva tranșe de carne de batal friptă pe jar, cu o porție respectabilă de crevete și cu un ciorchine de curmale. Apoi am urcat încet treptele care duc spre oraș. În dreapta se zărea orașul vechi, în stînga noile cartiere. Cum am luat-o spre dreapta, am ajuns într-o piață numită acum Piața Mucenicilor.

În această piață erau vînduți ca sclavi prizonierii. La începutul secolului XVII, în Algeria erau mai

dra, căpitan în flota regală spaniolă, cu o ghiulea de fontă prinsă de picior — semn al sclaviei. Se știe că viitorul mare scriitor, luat prizonier pe galera piratului Dali Mami, a trebuit să rabde timp de cinci ani chinurile robiei. A încercat să evadeze de câteva ori, după ce mai întii îi ajutase pe alții să-și dobîndească libertatea, a fost prins și iar a încercat să fugă, pînă cînd, în cele din urmă, s-au plătit pentru răscumpărarea lui ducații ceruți.

Piața Mucenicilor e înconjurată de moschei străvechi. Cea mai veche dintre ele — Marea moschee sau Djamaa el-Kebir — a fost construită în 1069 pe locul unei bazei romane. Construcția are principalele caracteristici ale arhitecturii musulmane din Africa de Nord: noblețe și simplitate a formelor, arcade zimțate în formă de potcoavă care unesc câteva nave paralele, acoperiș țuguiat de țiglă care se sprijină pe căpriori de lemn, un înalt minaret pătrat și o curcică interioară cu bazine de marmură.

Algerul e un oraș uimitor, care a concentrat în el o mare diversitate de tipuri omenesti — înși oacheși, negri, albi — un oraș-răscruce al lumii arabe, Africii Negre și Mediteranei europene, un oraș care a găsit loc și pentru case în stil empire ce amintesc de străzi pariziene, și pentru arcade în stil maur, și pentru zgîrie nori ultramoderni, și pentru liniile lui Le Corbusier înscrise în peisajul marin. Iar toate acestea laolaltă creează o extrem de plăcută atmosferă de oraș bine amenajat, cu rădăcini adînci înfipite în pămînt.

S-ar putea vorbi mult despre Alger. Dar acum ținta noastră e Casbah.

Colonada de pe chei și Piața Mucenicilor servesc parcă drept bază a unui triunghi arhitectonic care se înalță treptat pînă la osută douăzeci de metri deasupra nivelului mării. Sînt cartierele rezidențiale din Casbah, străveche cetate berberă transformată în secolul XVI într-un oraș musulman. Însăși natura a făcut inaccesibilă această fortăreață, iar piratul Hair ed-Din a împrejmuit-o cu un zid de cetate, a construit câteva cheiuri și a înconjurat totul cu o ridicătură de pămînt. Și timpul aproape că n-a atins-o.

Vechiul oraș își păstrează și acum aproape neschimbată înfățișarea, dacă facem abstracție de unele distrugerii pricinuite de incendii și de tirul trupelor coloniale. În Casbah nu există

piețe, nu există verdeață decît poate la ferestre, iar casele nu numai că sînt lipite unele de altele, dar aruncă niște bolți ciudate deasupra străzilor strîmte acoperind cerul. Cele mai multe străzi din Casbah nu sînt mai late de un metru și jumătate-doi, ceea ce le conferă un aspect de pasaje subterane sau de defileuri înguste. În unele părți nici nu poți trece cu brațele întinse în lături. Singurul mijloc de transport sînt catirii. Uneori se întimplă, însă, ca unele din aceste patrupede să se oprească, spre a-și dovedi parcă legendara încăpăținare, în mijlocul străduțelor, și atunci nimeni nu mai poate trece pe lângă ele.

Cele mai multe străzi care pornesc de pe țârm înaintează în formă de scară. Mai sus, tot mai sus, însumînd peste patru sute de trepte. Străzi drepte nu există, toate sînt șerpuite, merg în zig-zag, se înfundă. Dacă n-ar exista trepte, străzile ar fi greu de urcat, căci picioarele alunecă pe pietrele netede.

Casbah e plină de mistere, se joacă cu vizitatorul de-a v-ați ascunselea. După fiecare cotitură apar mereu aceleași case; ai impresia că te afli într-un labirint. Dar dacă privești cu luare aminte observi anume elemente care îți îngăduie să te descurci. Iată, de pildă, un basorelieu cu mina Fatmei (una din cele două fiice ale unui dregător algerian, pe nume Hassan), menit să-i apere pe cei din casă de ispitele diavolului, sau o potcoavă grea deasupra unei uși joase, prinsă în cuie de lemn cu floarea mare. De obicei, se spune că potcoava e semnul fericirii, dar n-ar fi exclus ca în acest caz ea să illustreze vechiul proverb arab: „Dacă sub acest acoperiș vei rosti un gînd nechibzuit, catirul tău îți va zdrobi falca cu copita”.

Casbah e bogată în fintini arteziene. Cea mai celebră e finta N'Fissei (sora Fatmei), din porțelan persan cu splendide incrustații. De altfel cred că sînt impropriu numite fintini arteziene, întrucît casele din Casbah nu au apă înăuntru și pînă în ultimul timp n-a existat nici canalizare. De aceea, din aceste fintini se ia apă pentru gospodărie...

T. Putințeva

MEXIC

Capriciile unui vulcan

Mai întii pe cîmp s-a ivit o mică fisură, din care a țîșnit un firicel de fum albăstrui. Revoltat de această necuviință a solului, țărănul indian Dionisio Polido, care își ara petecul de pămînt pe care voia să semene mazăre, a hotărît să astupe crăpătura. Dar pe măsură ce astupa o fisură, apăreau altele noi. Polido a dat atunci fuga în sat ca să-și cheme vecinii în ajutor. În scurt timp pe cîmp se aflau doisprezece țărani care acopereau cu pămînt misterioasele crăpături. Dar cînd la amiază au terminat lucrul, pămîntul a început să se zguduie puternic, iar din el a țîșnit o coloană de fum care mirosea a sulf.

— Diavolul! — a strigat cel mai superstițios dintre țărani.

Înspăimîntați, indienii au rupt-o la fugă. Și bine au făcut, căci în clipa cînd Dionisio s-a întors ca să mai arunce o privire asupra micului său petec de pămînt pe care pusese stăpînire, credea el, Satana, pe ogor s-a căscat o prăpastie adîncă și s-a produs

o explozie cumplită. Toată ziua și toată noaptea diavolul a tot scuipat flăcări din măruntaiele pămîntului, iar spre dimineață pe fostul ogor al lui Polido se înalța un con vulcanic.

Întîmplarea s-a petrecut în 1943. Dar nașterea unui nou vulcan n-a stîrnit mare senzație în Mexicul dăruit din belșug de natură cu vulcani. Noul născut, botezat Paricutin, a continuat să crească rapid, împrăștiind în jur flăcări și cenușă.

În 1950, în satul cu pricina s-a ivit un tînăr necunoscut, care s-a arătat gata să cumpere, la un preț rezonabil, terenul înghițit de vulcan. Bucuroși, indienii i-au vîndut pămîntul la un preț derizoriu.

A mai trecut o bucată de vreme, în care timp Paricutin fumea așa cum se cuvine unui vulcan activ care se respectă, improșcînd cu cenușă străzile orașelului Uruapan din apropiere. Noaptea se vedea pînă hăt departe o priveliște impresionantă cu efecte sonore și focuri bengale.

O potecă îngustă, care putea fi străbătută călare sau cu un docar, lega orașul de acest miracol al naturii. Țăranii din împrejurimi se transformaseră în „birjari”. Dar turiștii nu se mulțumeau numai să privească vulcanul. Turiștilor le place, se știe, confortul. Căruțașii mai întreprizi și-au cumpărat de aceea scaune pliante și umbrele spre a-și feri clienții de soare. Iar noaptea, cînd spectacolul era realmente magnific, nord-americani zgribuliți de frig se înfășurau cu plăcere în poncho-uri de lînă închiriate cu doi dolari pe oră. În niște chioșcuri improvizate se vîndeau băuturi care să-i încălzească pe bărbați, coca-cola și suc pentru femei și copii.

Curînd, însă, acest miracol al naturii a atras atenția unei firme turistice americane. După părerea ei, cataclismul nu era exploatat la maximum. Încît a hotărît să construiască în micul sat un hotel modern cu fațada îndreptată spre vulcan și să amenajeze o șosea care să ducă pînă acolo.

Dar, cum era de așteptat, hotărîrea i-a nemulțumit pe toți cei care își câștigaseră o bună bucată de vreme traiul din transportarea turiștilor. Disperarea lor nu cunoștea margini.

Cu toate acestea, șoseaua a fost construită și consolidată cu piatră în punctele periculoase; s-au construit, de asemenea, trei poduri mici. Circulația putea fi deschisă. Și a fost deschisă. Dar chiar în prima noapte podurile au dispărut ca prin minune. Au fost construite altele și circulația a fost reluată.

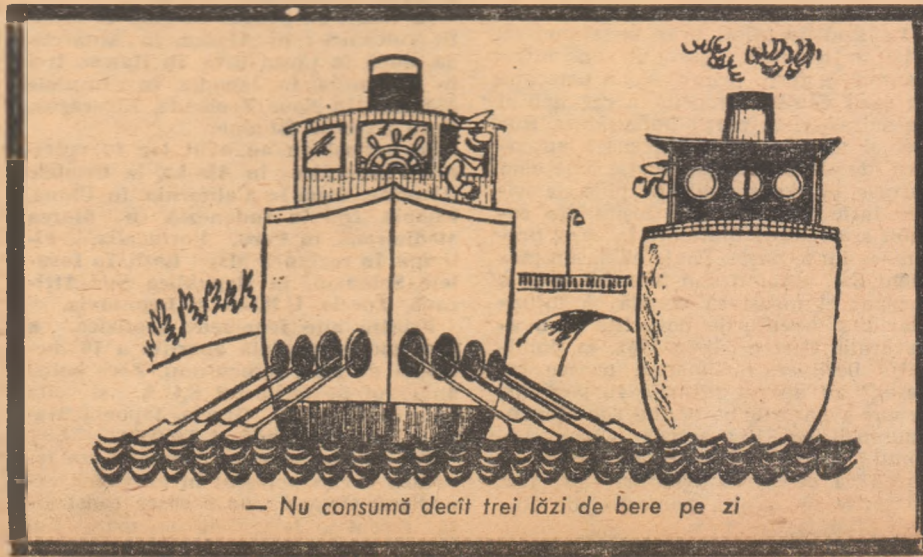
În noaptea următoare podurile au dispărut din nou, iar de-a curmezisul șoselei erau niște bolovani uriași.

Neavînd încotro, firma a renunțat la drum și a angajat indieni în calitate de călăuze.

Apoi a început construirea unui hotel cu unsprezece etaje, botezat cu numele vulcanului. Dar la scurt timp după aceea a venit iar tînărul care cumpărase — vă amintiți, nu? — la un preț derizoriu terenul pe care se înălțase vulcanul. A dat în judecată firma turistică, acuzînd-o că folosește proprietatea lui în scopuri comerciale. Procesul a durat mult. Avocații dădeau neputincioși din mîini, citînd tot felul de precedente. În cele din urmă firma a acceptat să plătească proprietarului vulcanului zece la sută din beneficiul total.

Se părea deci că totul se aranjase cum nu se putea mai bine. De un singur lucru nu se țînuse însă seama: reacția vulcanului... Chiar în noaptea care a urmat inaugurării solenne a hotelului Paricutin, miracolul naturii a început să emane un fir de fum din ce în ce mai subțire. A doua zi vulcanul semăna cu o țigară uitată în scrumieră. După o săptămînă a dispărut complet.

Il. Docikin

— Nu consumă decît trei lăzi de bere pe zi

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

S. V. — Oradea: Nu vă putem răzunde decât la această rubrică. De la distanță nu putem nici confirma și nici infirma diagnosticul formulat. Părerea noastră este să solicitați internarea într-o clinică ginecologică. În cazul rezistenței bacilului Koch la tratamentul cu streptomycină și hidrazidă, ați putea încerca un tratament cu rifamicină (Rifocin), un tuberculostatic deosebit de activ.

AVRAM EUFROSINA — Bacău: Examenul radiologic și bilicultura confirmă fără dubiu existența unei enterocolite cu enterococi. În afara regimului dietetic prezentat într-unul din numerele trecute ale revistei noastre, a antibioticelor indicate de antibiogramă (ampicilină), vă recomandăm preparatul Mexaform, un puternic antiseptic al florei intestinale (se obține pe bază de prescripție medicală). Se va începe cu câte 2 comprimate de 3 ori/zi și se va continua cu 1 comprimat de 3 ori/zi și în fine, 1 comprimat/zi ca

tratament de întreținere și profilactic pe o durată mai lungă.

QUASIMODO — București: 1) Total neintemeiat complexul dv. de inferioritate fizică. Diderot spunea atât de frumos: „Natura nu face nimic greșit. Frumoasă sau urâtă, orice formă își are tilcul ei; și din cite ființe există, nu-i una care să nu fie așa cum ar trebui să fie”. Prin urmare... părăsiți aceste „idei fixe”, utilizând ca argument suprem și înțeleaptă zicală românească: „Nu-i frumos ce-i frumos, ci...”. 2) Nimic surprinzător în privința relativismului vârstei de apariție a pubertății, aceasta prezintă mari variații individuale, familiale, rasiale etc. Factorii alimentari, condițiile de mediu, nivelul educației, factorii constituționali influențează și ei durata și instalarea pubertății. Este indeobște cunoscut faptul că în regiunile cu climat rece ea întârzie cu 2-3 ani, pe cînd în India, de exemplu, fetița este socotită puberă la 8-9 ani. De aceea data apariției pubertății variază, după diferiți autori, între 10 și 17 ani, evoluția ei durind în medie 4-5 ani.

COMBINATUL Textil GALATI

B-DUL REPUBLICII Nr. 158 Telefon 16135

PRODUCE:

- **ȚESĂTURI DIN BUMBAC ȘI CELOFIBRĂ**, imprimate, uni, în desene și culori moderne și variate
- **LENJERIE BĂRBĂTEASCĂ ȘI DE FEMEI** (cămași, pijamale etc.)
- **FRINGHII ȘI SFOARĂ** în diferite grosimi (din cîneapă)

S-a deschis în COMPLEXUL EXPOZIȚIONAL PIAȚA ȘCINTEII

ÎN STIL TRADIȚIONAL ROMÂNESC ORGANIZAT DE COOPERAȚIA DE CONSUM
GASIȚI ÎN PERMANENȚĂ: SĂRMĂLUȚE MUNTENEȘTI CU MAMALIGUȚA... MITITEI SPECIALI • FRIGĂRUI ASORTATE • CÎRNĂCIORI OLTENEȘTI • CAȘCAVAL SUFLE
• GARNITURI ȘI SALATĂ DE SEZON • VINUL CASEI • SOIURI RENUMITE DE VINURI ROMÂNEȘTI • BERE
• ORCHESTRĂ ȘI RING DE DANS...

LOZ ÎN PLIC

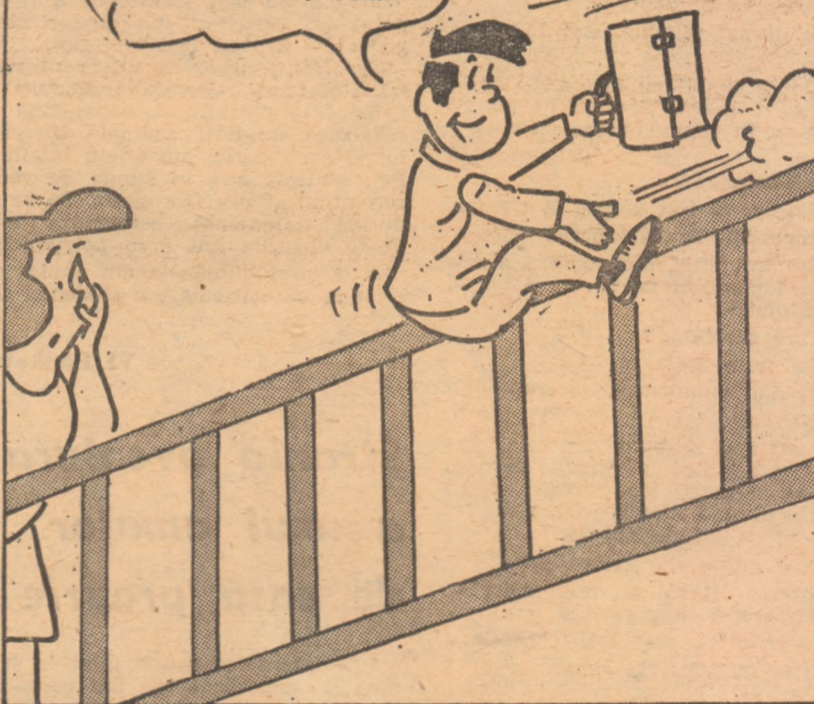
Sute de participanți din întreaga țară câștigă autoturisme la LOZ ÎN PLIC.

Constantin Dinescu din Cîmpina este unul dintre cei care au câștigat recent un autoturism „DACIA 1100”.

Jucînd la LOZ ÎN PLIC puteți câștiga imediat autoturisme și premii în bani.

NU-ȚI FACE GRIJI PENTRU CĂ SÎNT ÎMBRĂCAT CU...

...PANTALONI DIN „TEROM”, FOARTE REZISTENȚI ȘI CU LINIE MODERNĂ

COMERȚUL PRIN COLETARIE

Unitatea cooperăției de consum — București, str. Serg. Nuțu Ioan nr. 8-12, sectorul 6, telefon 31 32 51, livrează urgent, la domiciliu, prin colet poștal, următoarele articole:

— Bec emițător de raze infraroșii „Narva“	90	lei
— Lampă noptieră fier forjat	106	„
— Fier electric de călcat, tip „Modern“	84,50	„
— Fier electric de călcat, tip „Elegant“	120	„
— Aparat electric pentru masaj, tip „Maso“	140	„
— Aparat de radio „Zefir“	750	„
— Electropompe Kama 3 — U.R.S.S.	875	„
— Vermorele — pompe de stropit via, cu rezervor din material plastic	553	„
— Felinare vînt nr. 104	19,70	„
— Felinare vînt nr. 107	24,90	„
— Aparat manual de tricotate tip „Record“	842	„
— Tacîmuri inoxidabile — U.R.S.S.	360	„
— Tacîmuri argintate — U.R.S.S.	840	„
— Ceasuri deșteptătoare „Slava“ — U.R.S.S.	120	„
— Saltea din buret „Comod“ (175x70x5)	227	„
— Saltea din buret „Turist“ (180x55x3)	106	„
— Saltea din buret pentru copii (120x50x6)	140	„
— Umbrele de damă	145	„
— Cămași bărbătești cu mîncei scurte — țesătură Turcia	72	„
— Cămași bărbătești cu mîncei lungi — țesătură Turcia, China	67	„

Plata se face la primirea coletului!

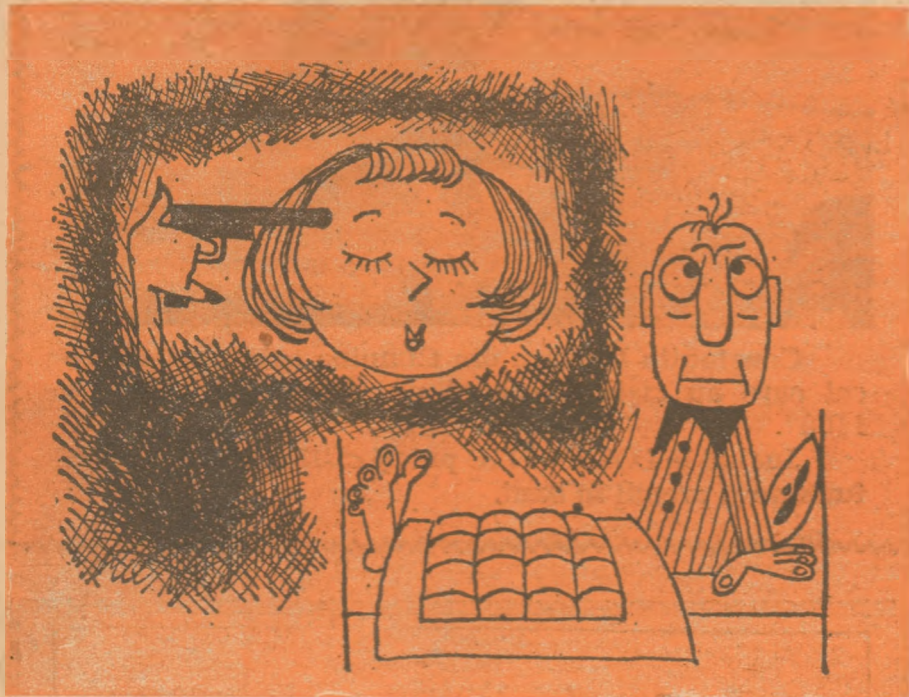
(4308)

Visul unui prodecan

Oamenii fericiți n-au fost niciodată prodecani...
Dar ce înseamnă, în definitiv, un prodecan? O combinație de călău și victimă întruchipată în același ins. Prodecanul îi sancționează pe studenții slabi, se socotește cu cei nedisciplinați și, în general, are grijă de ceea ce am putea numi „ariergarda” studențimii. Dar, în același timp, e supus zilnic tuturor chinurilor pe care le pot imagina victimele sale...
— Mi-ai dat cuvântul de onoare că te

— N-aveți certificat.
Simțeam cum mă lua cu călduri. M-am cufundat în fotoliu, în fotoliul meu de prodecan și i-am spus grav:
— Goroșkina, de data asta nu-ți mai merge. Te exmatriculez.
— Mă sinucid, mi-a răspuns ea calmă, de parcă ar fi vorba de un alt certificat.
— Atunci, fă-o cât mai repede, i-am strigat din fundul răunchilor, simțind infarctul la un pas de mine.

lași de escapade în timpul orelor de curs, o muștră tocmai pe studenta Goroșkina, care-și smulgea din frumoșii ochișori lacrimi amare de căință. Iar ai fost la plimbare!

— Nu m-am plimbat. Am fost bolnavă.

— De ce umbli cu cloara vopsită? N-ai fost bolnavă. Te-a văzut cineva la cinema, în timpul orelor de curs.

— Am dovadă de la policlinică că am fost bolnavă!...

— Da, dar ai fost văzută la cinema.

— Imposibil. Era întuneric.

— Era întuneric, dar coafura dumitale l-a împiedicat pe un spectator să vadă filmul.

— Care spectator?

— Eu eram acela.

— Așadar, dumneavoastră erați?

— Da, eu.

— Atunci se schimbă lucrurile... Într-adevăr, am fost la cinema, dar am certificat medical. Mă dureau dinții și dentistul m-a sfătuit să mă distrez puțin, ca să uit de durere.

— Bine... Unde-i certificatul?

Goroșkina își căută vreun sfert de oră certificat în poșetă.

— L-am uitat, probabil, la cămin.

— N-ai mai fost la cămin de două zile.

— Am fost plecată la părinți. Știți, sînt cam bolnavi...

— Cum ai putut să fii în același timp și la părinți și la cinema?

— Cu... avionul. Studentii au redus cere. Am aterizat și — drept la cinema.

— Emoționant! Cu toate astea, mai rămîne o problemă deschisă: ce faci cu învățătura?

— Nu puteți să mă exmatriculați.

— Ce te face să crezi asta?

— Am certificat.

— Ce fel de certificat?

— Un certificat... Goroșkina făcu un nemaipomenit efort de memorie, ca la un examen prost pregătit, și continuă:

Că sînt anormală... Schizo... după care își coborî privirile mai jos de dușumea.

— Ce fel de schizo? am insistat.

— Frenică, completă Goroșkina.

— Asta rămîne de văzut.

— E destul de vizibil și așa. Mă înțepă-n cap.

— Ei, dacă te înțepă... Cu atît mai bine. Facultatea n-are nevoie de nebuni.

— Cum adică, n-are nevoie? izbucni atunci Goroșkina, deznădăduită. Dar ce, nebunii nu sînt oameni? Sînt oameni ca toți oamenii.

— Zău? Atunci sînt și eu nebun?

— Nu.

— De ce?

...În noaptea aceea, visurile mi-au fost bintuite de cele mai îngrozitoare coșmaruri. Se făcea că studenta Goroșkina se omorise chiar în biroul meu, dar nu mai înainte de a fi căpătat un certificat, pe care avusese grijă să-l depună la secretariat.

Certificatul dovedea că, în momentul sinuciderii, Goroșkina zburase cu avionul la părinții ei, beneficiind de reducerea de tarif acordată studenților și avea, astfel, un alibi infailibil. Pe certificat, sus, în stînga, se vedea rezoluția: „Către Goroșkina. Să se sinucidă”. Dedesubt, semnătura mea. Toate dovezile îmi erau potrivnice.

A doua zi dimineața am anulat decizia de exmatriculare a studentei Goroșkina.

VI. Pankov

Strania aventură a unui amator de casă proprie

Intr-o bună zi m-am uitat în jurul meu și am văzut că toți cunoscuții și-au construit case proprii, cu balcoane — nișe. Atunci mi-am spus: „Dar ce, eu sînt mai rău decît ei?” Ba adevărul adevărat e chiar că sînt mai bun decît ei și totuși locuiesc, împreună cu nevasta, într-o singură cameră, de cincisprezece metri pătrați.

M-am gîndit în fel și chip. Nevasta mea n-o să-mi nască șapte gemeni, cum au făcut alte neveste... Mătușa mea nu-i ca toate celelalte, ba dimpotrivă... Atunci, de unde bani? Nu-mi rămîne decît un singur lucru: să intru într-o asociație cooperatistă.

Tocmai atunci, întreprinderea noastră ne-a adus la cunoștință că vrea și ea să construiască ceva. Pe coridoare, nu se mai vorbea decît de cărămizi, parchet, timplărie... Am cerut informații mai amănunțite și mi s-a spus categoric: „Bani! — luna asta, altfel...” Am început să sfirîi ca untul în tigaie: ce, e glumă să faci rost de trei mii de ruble, cînd pe libretul de economii scrie în cifre și litere, 5 ruble și 30 de copeici? Dar mi-am spus: „Fac pe dracu-n patru și scot banii!” Mi-am adus aminte că am prieteni de nădejde.

— Stioapa, nu-mi împrumuți un mîar?...

Stioapa m-a privit cruciș și mi-a spus:

— De unde, dragul meu? Știi foarte bine că de trei ani dorm pe saltea, în căutarea unui dormitor.

M-am adresat unei prietene:

— Jicika, tu n-ai ceva bani de rezervă?

M-am uitat în ochii ei și am înțeles tot.

Ultima mea speranță rămăsese Piotr Semionovici, șeful nostru de secție. M-am apropiat de el ca de un loz în plic: știam că n-o să cîștig, dar voiam, totuși, să încerc.

— Imi dați voie, Piotr Semionovici, am deschis vorba timid. Aș vrea să-mi fac casă, dar n-am bani...

— Aș putea să-ți împrumut vreo trei mii! mi-a luat-o el înainte, cu un zîmbet de neimaginat.

Inima a încetat să-mi bată și mi-am spus: „Uite, banditul, mă atacă la infarct!”

— Glumiți? I-am întrebat însă. Știi, pentru mine e o problemă de viață și de moarte.

— Știi că ești nostim! mi-a răspuns el cu același zîmbet și cu miinile desfăcute a mirare. Iți ofer banii și nu vrei să-i iei!

Mă întrebam, înfrigurat, ce fel de lucrătură o mai fi și asta: „Nu se poate, ceva nu-i în regulă. Dar nici de refuzat...”

— Vă mulțumesc, Piotr Semionovici. Vă dau chitanța imediat sau mai tîrziu?

— Ce chitanță? Nu ești de-ai noștri?

Cînd am auzit-o și pe asta mi s-a făcut rău de-a binelea. Cum adică, fără chitanță? El însă a continuat:

— Uite adresa mea. Stau cam în afara orașului. Dacă poți, treci miine dimineață pe la zece...

A doua zi, în garnitura de centură, mă întrebam, o dată cu nevastă-mea: „N-or fi cumva bani falși? Noi am fi dat cuiva măcar un sutar?”

Ne-a primit ca pe niște rude apropiate. Ne-a instalat în fotolii, ne-a tratat cu portocale, insistînd mereu:

— Mincați! Vă rog să mai serviți!

Ne-a pus nu știu ce simfonie, a dat de cîteva ori fuga la bucătărie. Am ciocnit un pahar pentru viitoarea mea casă și am ronțăit tot ce s-a pus pe masă. Piotr Semionovici ne îmbia mereu ba cu castraveci, ba cu fel de fel de sucuri și mereu ne povestea cîte o istorioară veselă.

„Nu, îmi spuneam, n-o să ne dea mai mult de o mie!”

În sfîrșit, am atacat frontal și am trecut la treburile care ne interesau. Șeful a adus un pachet învelit în hîrtie și l-a pus în fața soției mele. Dînsa a început să numere, în timp ce eu răsfoiam un album de stampe, de parcă ocupația nevaste-mii m-ar fi lăsat cu totul rece.

Ne-am luat rămas bun, am tras paltoanele pe noi, dar n-am apucat să punem piciorul pe prima treaptă, cînd am fost ajunși din urmă de Piotr Semionovici, cu o pungă cu portocale. Nu l-am putut refuza. Cînd am ajuns în stradă, șeful meu a deschis ușa și, bătut de vîntul înghețat, ne-a strigat:

— Vă mulțumesc pentru vizită!

Asta ne-a dat gata definitiv: să împrumuți cuiva trei mii de ruble și să-i mai și mulțumești pe deasupra!!!

De atunci au trecut trei zile și trei nopți și tot mă chinui să dezleg misterul: de ce mi-a dat banii? Am găsit o sută de explicații, dar nici una nu mă mulțumește. Evident, o să trebuiască să-i dau imediat înapoi banii: să-mi dea, așa, simplu, trei mii?...

Și portocalele astea au o coajă cam suspectă!... Cum vine nevasta, o pun să le arunce. Dracu'știe, poate-s otrăvite!

D. Voronțov

Viktor Kokliușkin

umor
r umor umor u
r umor umor umor u
umor umor umor umor
ior umor umor umor u
umor umor umor umor
nor umor umor umor . um
r umor umor umor umor l
mor umor umor umor ume

Duel...

MINI-BASME

DRAGOSTE

Dima și Tania se plimbau pe strada învăluită de umbrele amurgului.

— Ce casă frumoasă! observă Tania.

— Da! incuviință Dima.

— În schimb casa cealaltă nu-mi place! spuse Tania.

— Da! fu de acord Dima și se repezi cu pumnii în ea.

— Dima! strigă Tania. Ce faci? Doar stau oameni acolo.

ÎNTR-O FRUMOASĂ NOAPTE DE PRIMĂVARĂ

— Dacă ai vrea, ți-aș da și stelele de pe cer, îi spuse el.

— Vreau, i-a răspuns dînsa.

— Ori poate vrei altceva.

— Nu. Vreau stelele de pe cer.

— Vezi, făcu el incurcat, e cam greu de luat stelele de pe cer.

— Dar mi-ai promis, îi aminti dînsa. El nu-i răspunse nimic.

— Așa sinteți toți: la început promițeți, și după aceea nu vă țineți de cuvînt.

Și izbucni în plîns.

FOTOGRAFI SE AMUZA

— Pentru ultima oară îți spun!

